

Geoinformatika a kartografie

RNDr. Stanislav Popelka, Ph.D.**Význam a role kognitivní kartografie – současný stav a vize do budoucna**

Přednáška se koná v **pondělí 9. června 2025 v 14:30** v učebně S3 na Katedře geoinformatiky, **17. listopadu 50**

Kognitivní kartografie se snaží porozumět tomu, jak lidé vnímají, čtou a interpretují mapy. Její význam v současnosti roste zejména v souvislosti s rostoucí komplexitou mapových rozhraní a digitalizací kartografie. Klíčovou metodou současného výzkumu je sledování pohybu očí, které umožňuje „nahlédnout do hlavy čtenáře mapy“ – odhalit, kam směřuje jeho vizuální pozornost, jaké informace upřednostňuje, jaké strategie při čtení mapy používá a kde dochází k nedorozumění nebo přetížení informačním obsahem. První kartografický experiment využívající eye-tracking uskutečnil George F. Jenks již v roce 1973 – tehdy otevřel „Pandořinu skříňku“ otázek týkajících se skutečného způsobu, jakým uživatelé mapy vnímají a interpretují. Přednáška představí vývoj kognitivní kartografie v kontextu výzkumné agendy Mezinárodní kartografické asociace (ICA), upozorní na význam metod založených na eye-trackingu a představí klíčové výsledky dosavadního výzkumu autora habilitační práce. V závěru bude nastíněna vize dalšího směřování oboru. Vzhledem k tomu, že stále více map je prohlíženo na mobilních zařízeních, roste potřeba využívat eye-tracking i na malých displejích a kombinovat jej s metodami, jako je logování uživatelských akcí. Pozornost si získává také využití eye-trackingu ve virtuální realitě. Při analýze eye-tracking dat se stále častěji uplatňují metody umělé inteligence, například pro automatickou analýzu vzorců vizuálního chování. Významný potenciál představuje rovněž gaze-based interakce, která umožňuje nejen sledovat, kam se uživatel dívá, ale pohledem přímo ovládat mapové rozhraní v reálném čase.

